

Reactie 35

INSPRAAK REACTIE OP DE VERRIJKTE ROUTEKAART BRONCKHORST ENERGIENEUTRAAL 2030

Hengelo (Gld), 17 september 2019

Geachte gemeente raadsleden,

Over enkele zaken rondom de wind turbines heb ik enkele vragen. Vooral over de zonering rondom de gebieden met een bijzondere landschappelijke waarde (op kaartbijlage 3: "Cultuurlandschappelijke waardering", rood omkaderd), zoals Landgoed 't Zand in Hengelo Gld/Zelhem.

Ik zie geen extra zonering rondom deze gebieden met een bijzondere landschappelijke waarde.

Is daar rekening gehouden met de biodiversiteit van bijzondere fauna in deze bijzondere gebieden als diverse soorten roofvogels, uilen en zelfs de raaf? En de kraanvogeltrek. Deze dieren vliegen hoog en hebben een kilometers groot territorium.

Verder speelt het economisch en recreatieve belang van dagrecreanten, en duizenden overnachtingen op kampeerterreinen, campings, scouting terreinen, B&B accommodaties en bungalow parken in dit gebied. De mensen, lees recreanten, komen voor de stilte en rust en zitten niet te wachten op horizon vervuiling van wind turbines. Een boom is 20 meter hoog. De wind turbines maken 24/7 lawaai en zijn in een wijde omtrek te zien. Is hier spraken van, dan zullen de recreanten uit dit gebied wegtrekken en lijden de recreatie ondernemers op lange termijn verlies, door toedoen van één energie ondernemer.

Als ik mij goed herinner wilde de gemeente Bronckhorst al haar parelen aan elkaar rijgen en wat staat er nu te gebeuren? Ik hoop dat u met een extra zone rondom dit kwetsbare gebied komt, net als bij de beschermde stadsgezicht van de bebouwde kom, bv. 2 km zonering.

Hartelijke groeten,

Mevr. Drs. H.V. de Fremery

Landgoed de Hoenderkamp (voorheen onderdeel van Landgoed 't Zand)

 Hengelo Gld

Hengelo (Gld), 17 september 2019

Geachte gemeente raadsleden,

Over enkele zaken rondom de wind turbines heb ik enkele vragen. Vooral over de zonering rondom de gebieden met een bijzondere landschappelijke waarde (op kaartbijlage 3: "Cultuurlandschappelijke waardering", rood omkaderd), zoals Landgoed 't Zand in Hengelo Gld/Zelhem.

Ik zie geen extra zonering rondom deze gebieden met een bijzondere landschappelijke waarde.

Is daar rekening gehouden met de biodiversiteit van bijzondere fauna in deze bijzondere gebieden als diverse soorten roofvogels, uilen en zelfs de raaf? En de kraanvogeltrek. Deze dieren vliegen hoog en hebben een kilometers groot territorium.

Verder speelt het economisch en recreatieve belang van dagrecreanten, en duizenden overnachtingen op kampeerterreinen, campings, scouting terreinen, B&B accommodaties en bungalow parken in dit gebied. De mensen, lees recreanten, komen voor de stilte en rust en zitten niet te wachten op horizon vervuiling van wind turbines. Een boom is 20 meter hoog. De wind turbines maken 24/7 lawaai en zijn in een wijde omtrek te zien. Is hier sprake van, dan zullen de recreanten uit dit gebied wegtrekken en lijden de recreatie ondernemers op lange termijn verlies, door toedoen van één energie ondernemer.

Als ik mij goed herinner wilde de gemeente Bronckhorst al haar parelen aan elkaar rijgen en wat staat er nu te gebeuren? Ik hoop dat u met een extra zone rondom dit kwetsbare gebied komt, net als bij de beschermde stadsgezicht van de bebouwde kom, bv. 2 km zonering.

Hartelijke groeten,

Mevr. Drs. H.V. de Fremery

Landgoed de Hoenderkamp (voorheen onderdeel van Landgoed 't Zand)

7255 NS Hengelo Gld

Reactie 36

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: **Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)**

Referentie: **000000013e67**

Datum en tijdstip: **17-09-2019 20:39 uur**

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: **Esther de Kruif-Jansen**

Straatnaam + huisnummer: **██████████**

Woonplaats: **Laag - Keppel**

E-mailadres: **██████████**

Wat is uw reactie?: **Géén windturbinepark tussen Laag-Keppel en Eldrik! Zo'n prachtig stuk natuur en wat te denken wat het beschermde dorpsgezicht! Ongelooflijk zou zo'n keuze zijn.**

Bijlage:

Reactie 37

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: **Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)**

Referentie: **000000013e6d**

Datum en tijdstip: **17-09-2019 21:49 uur**

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: **Peter Steverink**

Straatnaam + huisnummer:

Woonplaats: **Laag-Ke3ppel**

E-mailadres:

Wat is uw reactie?:

Onbegrijpelijk dat de gemeente iets wil doordrukken zonder goede en transparante samenwerking met de burgers/bewoners van hun gemeente. Het lijkt een doel op zich te worden om weer de eerste te zijn met een besluit. Wij willen graag mee denken en helpen naar oplossingen die passen bij de schaal van onze gemeente en bijbehorende plaatsen. We krijgen niet eens de kans. Bij de volgende verkiezingen mag het nieuwe college puin ruimen en de schade herstellen. Hoeveel geld moet er nog door het putje? Het huidige college heeft geen idee hoe de inwoners over de ze denkt. Neemt niet de moeite om een spiegel voor te

houden. Ik vind het vervelend om negatief te zijn, maar een bestuur dat zoveel goede bedoelingen van haar inwoners in de wind slaat, is treurig om te constateren. Geef de inwoners ruimte om vooraf mee te denken en niet om overal achteraf bezwaar tegen te maken. Dit is tevens een vorm van machtsmisbruik dat je als goed bestuurder niet zou moeten willen.

Dit is een serieus onderwerp waar in heel Nederland en Europa veel onderzoek naar gedaan is om de voor en nadelen van diverse vormen van energiebronnen te beschouwen. Waarom wordt hier niets mee gedaan? Waarom kunnen partijen zo bij de gemeente aankloppen met allerlei plannen? Dit wordt een gevaarlijke vrijbrief. De gemeente kan alle kaders nu in 2019 niet eens overzien! Ga met de inwoners echt en oprecht aan tafel om samen te werken. Wij zijn geen schapen die achteraf ook iets mogen vinden. Wij leven in 2019.

Ik hoop dat de handschoen zal worden opgepakt.

U kunt eventueel bijlage(n) meesturen. Met de knop 'Bestand(en) toevoegen' kunt u meerdere bijlagen toevoegen.

Let op: een bestand mag niet groter zijn dan 8Mb en de totale grootte van alle bestanden mag niet meer dan 19Mb zijn.

Zijn uw bestanden te groot om mee te sturen, dan kunt u de bijlage(n) ook mailen aan info@bronckhorst.nl. Vermeld daarbij in elk geval uw (organisatie)naam en 'Bijlage(n) bij Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030'.

Bijlage:

Met vriendelijke groet,

SIMform
(Deze email is automatisch gegenereerd)

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: **Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)**

Referentie: **000000013e70**

Datum en tijdstip: **17-09-2019 21:55 uur**

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: **Stichting Belang Olburgen en Rha**

Straatnaam + huisnummer:

Woonplaats: **Olburgen en Rha**

E-mailadres: **[REDACTED]**

Wat is uw reactie?: **In bijlage 3 (Bronckhorster ruimtelijke afweging) wordt op blz 2 geschreven: 'De landschappelijke waarderingskaart is weergegeven op kaart 1a ... op kaart 1b'. Wordt hiermee - ter verduidelijking - bedoeld resp. bijlage 5 (Waardering bijzondere gebieden) en bijlage 4 (Cultuurlandschappelijke waardering)?**

Tevens staat op blz 2: 'Zo geldt op ... gekwalificeerd als 'zeer hoog' en 'hoog'. Wordt met deze waardering uitgegaan van de kaart in bijlage 5 (Waardering bijzondere gebieden)?

(ps: op blz 11 ('wind') van de Verrijkte Routekaart wordt

deze kwalificatie ook benoemd).

Bijlage 5 (Waardering bijzondere gebieden): Waarom is de locatie RWZI Olburgen van Waterschap Rijn&IJssel niet gekwalificeerd? Aangezien juist op deze locatie mogelijke plannen zijn voor windenergie.

Tevens wordt op deze locatie van RWZI biogas opgewekt (Waterstromen en Aviko). Wordt uitbreiding met (mest)vergisting hier ook uitgesloten?

U kunt eventueel bijlage(n) meesturen. Met de knop 'Bestand(en) toevoegen' kunt u meerdere bijlagen toevoegen.

Let op: een bestand mag niet groter zijn dan 8Mb en de totale grootte van alle bestanden mag niet meer dan 19Mb zijn.

Zijn uw bestanden te groot om mee te sturen, dan kunt u de bijlage(n) ook mailen aan info@bronckhorst.nl. Vermeld daarbij in elk geval uw (organisatie)naam en 'Bijlage(n) bij Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030'.

Bijlage:

Met vriendelijke groet,

SIMform
(Deze email is automatisch gegenereerd)

Reactie 39

Geachte heer, mevrouw,

Aan onze zienswijze op de Verrijkte Routekaart zoals gisterenavond aan u verzonden willen we nog 2 punten toevoegen, te weten;

1) Om tot evenwichtige besluitvorming te komen stellen wij voor om aan de Regiekamers een vertegenwoordiging toe te voegen uit het gebied waar een initiatief beoordeeld moet worden. Afhankelijk van de aard van het initiatief en de impact op het landschap kan de samenstelling van de Regiekamer wijzigen.

2) Binnen onze gemeente zijn er veel buurtschappen die hetzelfde karakteristiek hebben. Per m2 kilometer relatief weinig woningen en bedrijven. Een omgeving die niet of minder geschikt is voor grote centrale energie-opwekking. Eenvoudigweg omdat dit niet rendabel is, omdat er dan in de directe omgeving te weinig aansluitingen kunnen worden gemaakt. Een windmolenpark wekt dan energie op die ook bestemd is om buiten de gemeente/buurtschapgrenzen gebruikt te worden. Interessant voor investeerders, maar niet voor de omwonenden. Dat kan niet de bedoeling zijn. Omgevingen met de karakteristiek van Bronckhorst zijn juist bij uitstek geschikt om de benodigde energie op te wekken op het eigen perceel. Dit heeft het voordeel dat inpassing in het landschap heel natuurlijk kan plaatsvinden en daarmee ons kostbare landschap bewaard kan blijven. Ons dringende advies is om hierop in te zetten. Hiermee kunnen we morgen beginnen om goede voorbeelden te realiseren. Met de aanpak houden we Bronckhorst leefbaar en behouden we onze cultuur, onze Naoberschap.

Wij vragen u dringend onze aanbevelingen over te nemen in de Verrijkte Routekaart 2.0.

Met vriendelijke groet,
Namens Belangenvereniging Varsse

ir. Rik Hulsman
voorzitter
Met vriendelijke groet,
Namens Belangenvereniging Varsse

ir. Rik Hulsman
voorzitter

Reactie 40

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: **Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)**

Referentie: **000000013e7f**

Datum en tijdstip: **18-09-2019 10:20 uur**

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: **H.I.Dokter**

Straatnaam + huisnummer:

Woonplaats: **Hoog-Keppel**

E-mailadres:

Wat is uw reactie?: **Geen windturbines, eerst geïnformeerd worden!**

Bijlage:

Reactie 41

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: **Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)**

Referentie: **000000013f03**

Datum en tijdstip: **19-09-2019 09:59 uur**

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: **Cieraad**

Straatnaam + huisnummer: **[REDACTED]**

Woonplaats: **Hengelo Gld**

E-mailadres: **[REDACTED]**

Wat is uw reactie?: **Voor mij ligt een prachtig vormgegeven verrijkte routekaart waarover ik graag mijn overdenkingen met u deel:**

Zelf zijn we op eigen erf ook bezig de transitie te maken richting energie neutraal. Ik waardeer de visie van de gemeente enorm om in 2030 energie neutraal te willen zijn en hier beleid voor te maken. Tegelijk waardeer ik ook het landschaps-karakter in heel de gemeente in zijn diversiteit. Dat landschap is óveral waardevol! De rust en de ruimte

wordt door mij en vele andere bewoners van de gemeente zeer gewaardeerd!

Ook is en blijft het belangrijk dat de bewoners en bezoekers(toeristen) van de gemeente hier met plezier en in goede gezondheid wonen en/of verblijven.

In de transitie naar energie neutraal heeft de gemeente dat laatste, de gezondheid en leefplezier, mijns inziens nog onvoldoende meegenomen.

Met de mogelijkheden, zoals biovergisting en waterstof, die ook geschetst zijn in de routekaart zijn er voldoende mogelijkheden om in energie te voorzien zonder gebruik te hoeven maken van windturbines.

Het is fijn dat er in de routekaart gerefereerd wordt aan rekening houden met vogels en vleermuizen. Voor mensen (bewoners) in een straal van ongeveer 2 km om een windturbine is het -negatieve-effect op welzijn en gezondheid ook groot door het lage zoemen en slagschaduw. Om dan nog maar niet te spreken over het effect op het uitzicht en in het landschap. Ook dat is iets waar meer rekening mee gehouden mag worden!

Het zou toch mooi zijn als we hier in de gemeente zo innovatief kunnen zijn dat t zónder windturbines zou lukken en dat iedere toerist zich realiseert hoe heerlijk rustig en mooi het landschap hier is -zoals vroeger-. Dat t landschap karakteristiek blijft, zónder de aanwezigheid van turbines en met een diversiteit aan flora en fauna.

Het is haalbaar dat de gemeente zich juist profileert met alternatieven voor de opwekking van energie. Met bij voorbeeld elke boerderij een vergistingsinstallatie, zonnepanelen en zonneboilers op ieder dak en dat een toerist dan denkt: “Ook hier doen ze aan energieopwekking, maar ze hebben er hier wel echt goed over nagedacht!. Daar zou de rest van Nederland een voorbeeld aan moeten nemen”

Reactie 42

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: **Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)**

Referentie: **000000013f1e**

Datum en tijdstip: **19-09-2019 12:09 uur**

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: **A.L.C.M. Hoefsloot-Vorst**

Straatnaam + huisnummer:

Woonplaats: **7255 Hengelo Gld.**

E-mailadres:

Wat is uw reactie?: **Zonne panelen zijn geruisloos en onzichtbaar! Dit mag hier niet doorgaan**

Bijlage:

Reactie 43

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: **Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)**

Referentie: **000000013f2d**

Datum en tijdstip: **19-09-2019 13:15 uur**

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: **Frank van Heijst**

Straatnaam + huisnummer:

Woonplaats: **Steenderen**

E-mailadres:

Wat is uw reactie?:

Ik vind dat de routekaart het plaatsen van hoge windmolens in onze gemeente helder en eenduidig moet afwijzen. Windenergie is hard nodig, maar die kan en moet gewonnen worden op zee, waar het landschap en de mensen er niet onder lijden.

De landschappelijke kwaliteiten van ons landschap zijn teveel waard om te verkwisten door het plaatsen van hoge windmolens. Dat geldt OOK voor de landschappen in onze gemeente die niet als "zeer hoog" en "hoog" gekwalificeerd zijn.

Daarnaast is nog van belang dat het draagvlak bij de

burgerij voor de energietransitie zeer fors zal afkalven als er in onze landschappen hoge windmolens geplaatst gaan worden. Draagvlak is veel meer waard dan die enkele hoge windmolens!

U kunt eventueel bijlage(n) meesturen. Met de knop 'Bestand(en) toevoegen' kunt u meerdere bijlagen toevoegen.

Let op: een bestand mag niet groter zijn dan 8Mb en de totale grootte van alle bestanden mag niet meer dan 19Mb zijn.

Zijn uw bestanden te groot om mee te sturen, dan kunt u de bijlage(n) ook mailen aan info@bronckhorst.nl. Vermeld daarbij in elk geval uw (organisatie)naam en 'Bijlage(n) bij Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030'.

Bijlage:

Met vriendelijke groet,

SIMform
(Deze email is automatisch gegenereerd)

Reactie 44

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: **Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)**

Referentie: **000000013f3c**

Datum en tijdstip: **19-09-2019 14:16 uur**

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: **Frans Oosterbaan**

Straatnaam + huisnummer:

Woonplaats: **Halle**

E-mailadres:

Wat is uw reactie?:

Windturbines horen op een industrieterrein, en niet verspreid over het fraaie achterhoekse landschap. Kijk eens naar het vrieshuis van AVIKO in Steenderen. Regelrechte horizonvervuiling. Hier is de fout al jaren geleden gemaakt, Aviko had naar het industrieterrein in Doetinchem moeten verhuizen, goede aan en afvoer mogelijkheden, en dus ook niet de enorme verkeersbewegingen door/langs de dorpen zoals nu het geval is.

Reactie 45

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: **Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)**

Referentie: **000000013f78**

Datum en tijdstip: **19-09-2019 21:20 uur**

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de **Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030**. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: **R.B. van Lynden**

Straatnaam + huisnummer: **[REDACTED]**

Woonplaats: **Laag Keppel**

E-mailadres: **[REDACTED]**

Wat is uw reactie?: **Geachte college,**

Wij zijn verheugd met het voorgenomen besluit van de gemeente Bronckhorst om de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst vast te stellen. De integrale visie toont dat de gemeente de zorg voor de generaties na ons serieus neemt. Vanuit Landgoed Keppel doen wij dat ook al generaties lang. Een duurzame toekomst is voor het voortbestaan van ons landgoed essentieel, maar het onderhoud en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit

van het landgoed is kostbaar. Zoals u bekend is, leeft bij ons al langer het idee voor een windmolenpark. De inkomsten hieruit maken onderhoud mogelijk en verdere versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het 630 hectare grote landgoed en haar omgeving. Dit initiatief is uniek in dat de initiator van een windproject haar opbrengsten volledig investeert in duurzaam behoud van het landgoed, de eigen leefomgeving van de Bronckhorsters. Een landgoed waar alle huidige inwoners van de gemeente van genieten. En waarvan het belangrijk is dat ook volgende generaties kunnen blijven genieten.

Bij het ontwerp van een windmolenpark speelt de impact op de directe omgeving een grote rol. Beschermd stads- en dorpsgezichten zijn van groot belang. Daarom moet bij de inpassing van windmolens goed rekening worden gehouden met impact op deze stads- en dorpsgezichten. De wettelijke norm schrijft voor dat bij de plaatsing van windturbines binnen 1800 meter van een beschermd stads- of dorpsgezicht extra aandacht moet worden besteed aan de ruimtelijke impact. Die noodzaak onderschrijven wij ook en dit kan worden bereikt middels het maken van een zorgvuldig afgewogen plan. In de voorgenomen Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst echter, sluit u de realisatie van windmolens in een straal van twee kilometer rond beschermd dorpsgezichten a priori uit. Deze eis is niet landelijk opgelegd. Het stellen van een bovenwettelijke eis aan ruimtelijke impact is ons inziens onnodig daar de wet reeds voorziet in bijzondere aandacht voor beschermd stads- en dorpsgezichten. Voor het landgoed maakt deze eis de realisatie van een windpark op haar gronden vrijwel onmogelijk, terwijl het met een goede inpassing zeer goed mogelijk is om een opstelling te maken die past bij het landschap. Een prachtig plan dat voorziet in borgen van het duurzaam voortbestaan van het landgoed en het versterken van de landschappelijke kwaliteiten met de opbrengsten van een windmolenpark wordt daarmee kansloos. De doelstelling van de Pallandt van Keppel stichting is het duurzaam beschermen van het landgoed, ons cultureel erfgoed. Het beschermd stadsgezicht van Laag-Keppel maakt een integraal onderdeel uit van dit landgoed. Juist om dit landschap te borgen voor de komende generaties willen we dit tijdelijke, duurzame project realiseren. Wij

willen u derhalve vragen te accepteren dat de door de wetgever bedoelde extra aandacht aan de ruimtelijke impact op beschermde stads- en dorpsgezichten adequaat wordt geborgd door de statutaire doelstelling van de Pallandt van Keppel stichting, namelijk het duurzaam behoud van het landgoed en omgeving met typerend landschap, evenals een zorgvuldig afgewogen plan en derhalve niet een aanvullende (2km) voorwaarde toe te passen.

R.B. van Lynden
Pallandt van Keppel Stichting

U kunt eventueel bijlage(n) meesturen. Met de knop 'Bestand(en) toevoegen' kunt u meerdere bijlagen toevoegen.

Let op: een bestand mag niet groter zijn dan 8Mb en de totale grootte van alle bestanden mag niet meer dan 19Mb zijn.

Zijn uw bestanden te groot om mee te sturen, dan kunt u de bijlage(n) ook mailen aan info@bronckhorst.nl. Vermeld daarbij in elk geval uw (organisatie)naam en 'Bijlage(n) bij Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030'.

Bijlage:

Met vriendelijke groet,

SIMform
(Deze email is automatisch gegenereerd)

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: **Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)**

Referentie: **000000013f8a**

Datum en tijdstip: **19-09-2019 22:02 uur**

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: **Linda Wassink**

Straatnaam + huisnummer: **[REDACTED]**

Woonplaats: **Hoog-keppel**

E-mailadres: **[REDACTED]**

Wat is uw reactie?: **Vanavond vernomen van deze routekaart en eventuele mogelijkheden voor het plaatsen van windmolens. Ik kan niet anders zeggen dan dat ik geschrokken ben, net als circa 200 andere bewoners uit Keppel en Eldrik. Keur daarom deze routekaart niet goed, stel de beslissing uit totdat draagvlak en duidelijk is gegeven bij de inwoners. U dient immers het belang van deze inwoners. Deze routekaart is nog te onduidelijk en onvolledig. Ik vraag u dringend de beslissing uit te stellen en te zorgen voor betere, duidelijke informatie voor uzelf om te beslissen maar ook voor ons als inwoners.**

U kunt eventueel bijlage(n) meesturen. Met de knop

'Bestand(en) toevoegen' kunt u meerdere bijlagen toevoegen.

Let op: een bestand mag niet groter zijn dan 8Mb en de totale grootte van alle bestanden mag niet meer dan 19Mb zijn.

Zijn uw bestanden te groot om mee te sturen, dan kunt u de bijlage(n) ook mailen aan info@bronckhorst.nl. Vermeld daarbij in elk geval uw (organisatie)naam en 'Bijlage(n) bij Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030'.

Bijlage:

Met vriendelijke groet,

SIMform
(Deze email is automatisch gegenereerd)

Reactie 47

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: **Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)**

Referentie: **000000013f9c**

Datum en tijdstip: **20-09-2019 09:39 uur**

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: **Ingrid Bobeldijk Pieterse**

Straatnaam + huisnummer:

Woonplaats: **Laag Keppel**

E-mailadres:

Wat is uw reactie?:

Grote windmolens zijn lucratief waar veel en harde wind is. Zoals langs de westrand van Flevoland aan het IJsselmeer, in grote open polders (Wieringermeer) en langs de kust (N9) en in zee. (Egmond) Maar niet midden in een gebied, vol bossen, met bomen omzoomde weilanden aan de rand van kleine dorpen met cultuurhistorische waarde zoals Keppel en Eldrik. Daar past beter hier en daar een weiland met zonnecollectoren. Energiebesparing moet niet ten koste gaan van de leefbaarheid en gezondheid van de inwoners van de gemeente.

U kunt eventueel bijlage(n) meesturen. Met de knop

'Bestand(en) toevoegen' kunt u meerdere bijlagen toevoegen.

Let op: een bestand mag niet groter zijn dan 8Mb en de totale grootte van alle bestanden mag niet meer dan 19Mb zijn.

Zijn uw bestanden te groot om mee te sturen, dan kunt u de bijlage(n) ook mailen aan info@bronckhorst.nl. Vermeld daarbij in elk geval uw (organisatie)naam en 'Bijlage(n) bij Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030'.

Bijlage:

Met vriendelijke groet,

SIMform
(Deze email is automatisch gegenereerd)

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: **Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)**

Referentie: **000000013fb1**

Datum en tijdstip: **20-09-2019 11:32 uur**

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: **M.A.T.G. (Pol) Diepeveen-Jansen**

Straatnaam + huisnummer:

Woonplaats: **Laag-Keppel**

E-mailadres:

Wat is uw reactie?:

Tot mijn grote schrik heb ik vernomen dat er plannen zijn een windmolenpark te realiseren in een gebied met een bijzondere landschappelijke waarde. Kasteel Keppel en het Landgoed Keppel vormen samen een belangrijk historisch cultureel en geografisch geheel dat intact gehouden dient te worden. Windmolens verstoren deze prachtige historierijke omgeving en er moeten dus alternatieven aangedragen worden om Landgoed Keppel financieel gezond te houden.

Bijlage:

Reactie 49

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)

Referentie: 000000013fc9

Datum en tijdstip: 20-09-2019 15:43 uur

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: Jan Beverdam

Straatnaam + huisnummer: [REDACTED]

Woonplaats: Laag Keppel

E-mailadres: [REDACTED]

Wat is uw reactie?: Ik verwijs graag naar mijn bijlage;
Reactie Jan Beverdam - Laag Keppel op
Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030

U kunt eventueel bijlage(n) meesturen. Met de knop 'Bestand(en) toevoegen' kunt u meerdere bijlagen toevoegen.

Let op: een bestand mag niet groter zijn dan 8Mb en de totale grootte van alle bestanden mag niet meer dan 19Mb zijn.

Zijn uw bestanden te groot om mee te sturen, dan kunt u de bijlage(n) ook mailen aan info@bronckhorst.nl. Vermeld daarbij in elk geval uw (organisatie)naam en 'Bijlage(n) bij Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030'.

Bijlage: **Recatie op Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030.doc (34.5 KB)**

Met vriendelijke groet,

SIMform
(Deze email is automatisch gegenereerd)

Reactie Jan Beverdam – Laag Keppel op Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030

Hieronder mijn reactie op de routekaart.

Allereerst; complimenten voor het uitvoerige verhaal en de hoeveelheid aandacht en tijd die aan dit onderwerp besteed is. Het is een zeer belangrijk onderwerp, het krijgt de aandacht die het verdient.

Echter dienen de verschillende belangen goed en in balans tegen elkaar te worden afgewogen en dient niet alles in het teken te staan van energieneutraal denken en doen, ongeacht de consequenties voor andere belangen. En dan denk ik aan de mensen in Bronckhorst, een kwalitatief hoogwaardige woonomgeving, gezondheid, cultuurhistorie, flora en fauna, het in stand houden van bijzonder landschappelijke waarden van gebieden, om er maar een paar te noemen.

Er dient ten alle tijden een serieuze en goede afweging gemaakt te worden tussen ingrepen als gevolg van het energie beleid en andere belangen.

Nav de discussie over het initiatief van oa landgoed Keppel om windmolens bij Laag Keppel en Eldrik te plaatsen, heb ik de volgende opmerkingen;

Algemeen

Maak svp duidelijk naar welke documenten verwezen wordt. Er is een kaartbijlage 3: Cultuurlandschappelijk waardering, maar in het document *Bronckhorster ruimtelijke afweging* bij energie-initiatieven wordt verwezen naar de landschappelijke waarderingskaart die weergegeven is op kaart 1a en naar een kaart 1 b met bijzondere landschappelijke gebieden. Ze zijn niet als zodanig aangeduid althans niet de stukken die op de website staan, allemaal verwarrend en onduidelijk.

Kaartbijlage 3: Cultuurlandschappelijke waardering van RAAP (dat is eigenlijk de kaart Waardering bijzondere gebieden, bijlage 5 op de website)

Is deze kaartbijlage nu de kaart met bijzondere gebieden dus kaart 1 b (genoemd in de Bronckhorster ruimtelijke afweging?, ik weet het niet.

Deze kaart heeft het over “gebieden met een bijzondere landschappelijke waarde”. Heel verwarrend die verschillende begrippen die gehanteerd worden. Gebruik svp eenduidige tekst. En graag concreet aangeven wat het inhoud die typering van “gebieden met een bijzondere landschappelijke waarde” Wat kan daar wel en wat kan daar niet bijvoorbeeld? Ik lees dat nergens.

Bronckhorster ruimtelijke afweging bij energie-initiatieven (augustus 2019)

1 Paragraaf Gebiedstypen en hun kwaliteit

Op pagina 2 bovenaan wordt de landschappelijke waarderingskaart genoemd met bijzondere landschappelijke gebieden, oa de landgoederenzone op kaart 1b (waar kan ik die vinden?), ik zie wel een kaart 'Cultuurlandschappelijke waardering', genoemd als kaartbijlage 3 van RAAP, met 'gebieden met een bijzondere landschappelijke waarde', is dat allemaal hetzelfde?

Wat zijn de gevolgen van deze typering? Volgens wethouder Paul Hofman zijn windmolens in deze gebieden uitgesloten, geef dat dan ook aan in de teksten van de verschillende documenten die bij de routekaart horen. Graag dus teksten aanvullen, aanpassen.

2 Ruimtelijke belemmeringen

Consequentie van het vorenstaande is dat in gebieden met de kwalificatie 'gebied met een bijzondere landschappelijke waarde' geen windmolens geplaatst kunnen worden dus aan het rijtje van belemmeringen toegevoegd dient te worden die niet opgeheven kunnen worden. Dus toevoegen als 6^e bolletje;

- *Gebieden met een bijzondere landschappelijke waarde*

4 Uitgangspunten

Het vorenstaande impliceert tevens het toevoegen van een 5^e punt onder het kopje Windenergie in deze paragraaf;

5. Dit project niet gerealiseerd wordt binnen 'gebieden met een bijzondere landschappelijke waarde'

Inpassingsmatrix Duurzame energie in Bronckhorst

Hier graag een extra kolom opnemen met de titel; 'gebieden met een bijzondere landschappelijke waarde' en invullen wat daarin is toegestaan en wat niet.

En aangezien wethouder Paul Hofman gisteravond (19 september 2019) op de concrete vraag "Kunnen er in gebieden met de aanduiding 'Gebieden met een bijzondere landschappelijke waarde' windmolens geplaatst worden", expliciet NEE antwoorde, zal in deze kolom bij wind dus een rood kruis ingevuld moeten worden, zodat voor eventuele initiatiefnemers duidelijk wordt dat in deze gebieden geen windprojecten ontwikkeld kunnen worden. Dat scheelt een hoop energie voor initiatiefnemers en inwoners van Bronckhorst.

20 september 2019

Jan Beverdam

Laag Keppel

Reactie 50

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)

Referentie: 000000013fd8

Datum en tijdstip: 21-09-2019 11:25 uur

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: J.C. van den End

Straatnaam + huisnummer: ██████████

Woonplaats: Drempt

E-mailadres: ██████████

Wat is uw reactie?: Ben lid van de Dorpsraad Drempt en wil graag een langere reactie termijn voor reacties op de verrijkte routekaart. De informatie in de bijlagen zijn digitaal te onduidelijk om goed in- en overzicht te krijgen. Vind dat er te weinig wordt gedaan om de importantie van het geheel onder de aandacht van de burgers te brengen en de informatie is niet duidelijk/compleet. op basis hiervan kan en mag geen beslissing over dit onderwerp genomen worden. Tijdigheid, eerlijkheid en transparantie zijn kernwaarden waaraan een Gemeente moet voldoen en inzake dit onderwerp vind ik dat daarin te kort geschoten wordt. Kortom, eerst volledige en openheid van informatie, duidelijke bijlagen (en niet inlopen op Gemeentehuis; kan niet voor mensen zoals ik die veel werken en onderweg zijn), langere termijn voor reacties en dan pas besluiten nemen.

U kunt eventueel bijlage(n) meesturen. Met de knop 'Bestand(en) toevoegen' kunt u meerdere bijlagen toevoegen.

Let op: een bestand mag niet groter zijn dan 8Mb en de totale grootte van alle bestanden mag niet meer dan 19Mb zijn.

Zijn uw bestanden te groot om mee te sturen, dan kunt u de bijlage(n) ook mailen aan info@bronckhorst.nl. Vermeld daarbij in elk geval uw (organisatie)naam en 'Bijlage(n) bij Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030'.

Bijlage:

Met vriendelijke groet,

SIMform
(Deze email is automatisch gegenereerd)

Reactie 51

Beste lezer,

Het volgende formulier is bij uw organisatie ingediend.

Naam formulier: **Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 (Z107695)**

Referentie: **000000013fde**

Datum en tijdstip: **21-09-2019 14:44 uur**

Uw gegevens

Met dit formulier kunt u reageren op de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Wij gebruiken uw gegevens uitsluitend voor dit onderwerp. We bewaren ze niet langer dan noodzakelijk.

Uw naam: **André Otten**

Straatnaam + huisnummer:

Woonplaats: **6998AK Laag Keppel**

E-mailadres:

Wat is uw reactie?:

**Geachte heer/mevrouw,
Hierbij stuur ik mijn inspraakreactie op de Verrijkte routekaart energieneutraal Bronckhorst 2030.
De inspraakreactie is als bijlage (bestand) bijgevoegd.**

**Met vriendelijke groeten,
André Otten**

U kunt eventueel bijlage(n) meesturen. Met de knop 'Bestand(en) toevoegen' kunt u meerdere bijlagen toevoegen.

Let op: een bestand mag niet groter zijn dan 8Mb en

de totale grootte van alle bestanden mag niet meer dan 19Mb zijn.

Zijn uw bestanden te groot om mee te sturen, dan kunt u de bijlage(n) ook mailen aan info@bronckhorst.nl. Vermeld daarbij in elk geval uw (organisatie)naam en 'Bijlage(n) bij Reactieformulier Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030'.

Bijlage: **Inspraakreactie Verrijkte Routekaart Bronckhorst Energieneutraal 2030.docx (42.2 KB)**

Met vriendelijke groet,

SIMform
(Deze email is automatisch gegenereerd)

Laag Keppel, 21 september 2019

Geachte gemeenteraad en college,

Allereerst wil ik opmerken dat ik met belangstelling kennis heb genomen van de Verrijkte routekaart energieneutraal Bronckhorst 2030.

Graag wil ik gebruik maken van de mogelijkheid een inspraakreactie te geven over de Verrijkte routekaart energieneutraal Bronckhorst 2030 (inclusief alle daarbij behorende stukken).

Inspraakreactie

1. Leesbaarheid Verrijkte routekaart

Door de grote hoeveelheid stukken is de leesbaarheid en doorgrondelijkheid beperkt. Het zou de voorkeur hebben dat op het bijbehorende kaartmateriaal duidelijk is af te lezen waar bepaalde ontwikkelingen al dan niet mogelijk zijn. Zo worden in het document "Bronckhorster ruimtelijke afweging bij energie-initiatieven" onder "2. Ruimtelijke belemmeringen" een aantal gebieden aangegeven met een functie die niet te verenigen is met de inpassing van sommige duurzame opwekkingsvormen. Het verdient de voorkeur dat deze belemmeringszones duidelijk op bijbehorende kaarten wordt aangegeven. De leesbaarheid zal daardoor stukken verbeteren en ook latere discussies voorkomen.

2. Kaartmateriaal

In het document "Bronckhorster ruimtelijke afweging bij energie-initiatieven" onder "4. Uitgangspunten" staat te lezen dat de bouw van windmolens niet is toegestaan in of binnen een zone van 2 kilometer te rekenen vanaf de grens van het van rijkswege beschermde stads- of dorpsgezicht. Ook deze begrenzing is eenvoudig op een kaart weer te geven. Dat verbetert de duidelijkheid en voorkomt, evenals onder punt 1 genoemd, latere discussies.

3. Onduidelijke kaart landschappelijke waardering

Onder punt 1 en 2 zijn een aantal punten aangegeven waarvan het wenselijk is deze op een duidelijke kaart aan te geven. Dat geldt ook voor de landschappelijke waardering. De kaartbijlage 3 is slecht leesbaar. Graag dit exemplaar vervangen door een kaart waarop de begrenzingen goed te zien zijn.

4. Opwekking windenergie met windturbines

De voorliggende verrijkte routekaart maakt naast diverse andere vormen van energieopwekking de opwekking van energie met wind mogelijk. Er bestaat veel onduidelijkheid over de neveneffecten van de opwekking van windenergie. Die zal ik hierna bespreken. Daaruit blijkt dat het nu onverantwoord is door te gaan met de opwekking van windenergie. U hebt als college en raad de verantwoordelijkheid uw burgers en ieder ander te beschermen tegen (mogelijke) risico's van de opwekking van windenergie. Ik wil u hierbij oproepen nog eens goed te overwegen of u op dit moment wel door wilt gaan met deze mogelijkheid.

- Algemeenheden windenergie

Er ontstaat steeds meer weerstand tegen opwekking van windenergie op het land. De tijd dat velen achter de opwekking van windenergie stonden is voorbij. Dat blijkt uit de vele acties hier tegen in den lande. Waardoor komt dat? a. Er is geen sprake meer van in het landschap passende "windmolens", maar van industriële windturbines van 150 tot 200 meter hoog die het landschap verstoren. b. Omwonenden zijn (terecht) bevreesd voor overlast en schade, voor aantasting van woon- en leefklimaat en ze hebben angst over de effecten op hun gezondheid. c. Er is twijfel over nut en noodzaak van windenergie. Windenergie wordt zwaar gesubsidieerd, het gaat om zeer vele miljarden. Met name huishoudens en het MKB moeten dit betalen in de vorm van energiebelasting. Een gemiddeld huishouden (3.500 kWh verbruik) betaalt momenteel zo'n € 426 aan energiebelasting; naar verwachting gaat dit oplopen tot € 720 in 2020 en in de jaren daarna tot € 1100 - € 1200. Slechts 2% van het totale energieverbruik komt van windenergie op het land

Vanuit de overheid krijg je de indruk dat een groot deel van alle energie straks windenergie is. Dat is niet zo. Het aandeel van elektriciteit in het totale Nederlandse energieverbruik bedraagt ongeveer 22%, de bijdrage van de windenergie op land hieraan bedraagt ongeveer 4% (2015). Dus de bijdrage van windenergie op land aan het totale Nederlands energieverbruik bedraagt nog geen 1%. Een opschaling van het nu op land opgestelde vermogen naar 6000 MW (doelstelling 2020) leidt tot een bijdrage van maximaal 2%. De vraag moet dus gesteld worden of de bijdrage van windenergie aan de verduurzaming van de Nederlandse energievoorziening opweegt tegen de nadelen van windenergie, met name aantasting van landschap en natuur, (geluid)hinder, aantasting woon- en leefklimaat voor omwonenden vanwege geluid, slagschaduw en waardedaling van huizen.

- *Nut en noodzaak van windenergie*

Één van de meest opvallende aspecten van het Rijksbeleid is de afwezigheid van objectieve en wetenschappelijk gefundeerde analyses over nut en noodzaak van windenergie. In feite geldt dit zelfs voor het gehele beleid inzake de verduurzaming van de energievoorziening. Het blijft bij abstracte ambities, zoals terugdringen van de CO2 uitstoot en het minder afhankelijk worden van slechts enkele olie of gas producerende landen, zonder dat die ambities onderbouwd worden met nuchtere, op feiten en kennis gebaseerde kwantitatieve analyses. Gevolg is dat de Rijksoverheid geen overtuigend verhaal richting burgers heeft, terwijl windturbines op land steeds meer impact hebben op de woon- en leefklimaat van steeds meer mensen.

- *Minimum afstand windenergie tot woonbebouwing, internationaal*

De discussie over geluidsoverlast door windturbines is in Nederland pas echt op gang gekomen toen in 2011 de oude normen werden vervangen door nieuwe met als doel meer ruimte te maken voor windenergie op land. De oude normen waren universeel en golden dus voor allerlei installaties. Ze stelden ook een absolute bovengrens, een maximum dat niet overschreden mocht worden. Bijvoorbeeld: overdag maximaal 45 dB(A) op de gevel van een huis, 's avonds 40 dB(A) en 's nachts maximaal 35 dB(A). In de praktijk bepaalde de 35 dB(A) norm voor de nacht op welke afstand van bebouwing een turbine geplaatst mocht worden. De oude dB(A) norm is vervangen door Lden (day, evening, night) en Lnigh. De nieuwe norm werd vastgesteld op Lden 47 dB en Lnigh 41 dB. Bij de nieuwe normen gaat het over de **gemiddelde geluidsbelasting over een jaar**. Dus valt een periode met veel geluid weg tegen een periode met weinig geluid. Daarbij kunnen de nieuwe normen niet zoals de dB(A) normen gemeten worden als geluidsdruk op de gevel. Nee, er wordt een omstreden rekenmodel op losgelaten om de belasting op de gevel te berekenen. Dus voor de burger niet meer te volgen en niet meer te controleren. Daarbij houden de nieuwe Lden en Lnigh normen geen rekening met het pulserende karakter van windturbinegeluid; en juist dit pulserende geluid van windturbines is veel hinderlijker dan meer constante of incidentele vormen van geluid. Verder blijft ook laagfrequent en infrason geluid buiten beschouwing. **Gesteld kan worden dat voor omwonenden de Nederlandse geluidsnormen de slechtste zijn van heel Europa.**

Internationaal wordt er steeds meer voor gepleit een minimumafstand aan te houden tot woonbebouwing. Zo heeft bijvoorbeeld de Franse Académie Nationale de Médecine al in 2006 (toen de windturbines nog beduidend kleiner waren) een minimumafstand van 1500 meter aanbevolen, maar dat is niet in regelgeving vertaald. * * Kennisplatform Windenergie, Kennisbericht 1.0, 2015

In dat kader: De Landesregierung van Bayern heeft in november 2014 bepaald dat de afstand tot woonbebouwing minimaal 10x de hoogte van de windturbine moet zijn (dit dus in afwijking van de Duitse norm). Dus bij een windturbine van 200 meter, 2 kilometer. Polen heeft in juli 2016 ook bepaald dat de afstand tot woonbebouwing minimaal 10x de hoogte van de windturbine moet zijn: "Das polnische Institut für Volksgesundheit (PIZP-PZH) hatte eine Empfehlung ausgesprochen, dass Windparks mindestens 2 Kilometer von der Wohnbebauung entfernt stehen sollten. Dazu hatte die oberste Gesundheitsbehörde Polens eine Überprüfung von fast 500 Artikel umfassenden, aktuellen wissenschaftlichen Publikationen vorgenommen und beruft sich außerdem auf das Vorsorgeprinzip, welches Teil des EU-Rechts ist." Onlangs heeft de nieuwe Landesregierung van Nordrhein-Westfalen besloten dat de afstand tot woonbebouwing minimaal 1500 meter moet zijn.

- *Laagfrequent geluid en infrason geluid*

Dat discussies zo hoog oplopen heeft te maken met het feit dat geluidshinder een directe aantasting is van het woon- en leefklimaat van mensen in hun eigen huis. Daarbij komt dat geluidshinder tot slaapverstoring kan leiden en tot gezondheidsklachten. Het geluid van een grote windturbine kan tot op 2 kilometer hoorbaar zijn, waarbij zoals gezegd het pulserende karakter (dat met name 's avonds en 's nachts voorkomt!) zeer storend is.

De laatste tijd is er veel aandacht voor laagfrequent geluid (pakweg 20-125 Hz) en het zogenaamde infrason geluid, geluid onder 20 Hz. Vaak valt onder de noemer laagfrequent geluid ook het infrason geluid. Hoewel dit infrason geluid onhoorbaar is voor het menselijk oor, neemt het lichaam die lage frequenties wel degelijk waar en leidt dit tot gezondheidsklachten. De huidige, hoge windturbines met grote wieken produceren zeer veel meer laag- frequent/infrason geluid dan de kleinere turbines van enkele jaren geleden.

- *Binnen is laagfrequent geluid hinderlijker dan buiten*

Op verzoek van omwonenden heeft de universiteit van Aalborg (Denemarken) in 2012 een second opinion uitgevoerd voor wat betreft de mogelijke overlast voor omwonenden van een nieuw op te richten windturbinepark bij Maastricht.

De conclusie is dat dit park, dat overigens wel aan de Nederlandse norm voldoet, ernstig tekort schiet als het gaat om de bescherming van omwonenden. Zowel de laagfrequent geluid aspecten als de Lden en Lnight normen worden door wetenschappers bekritiseerd. **De gemeenteraad heeft besloten het project af te blazen.**

Geluid met aanzienlijke laagfrequente componenten heeft meer effect op de gezondheid en het welzijn van de mens dan geluid waarin dergelijke componenten ontbreken. Bij lage frequenties neemt de luidheid sterker toe boven de gehoordrempel dan bij hogere. Daardoor kan een geluid dat de gehoordrempel niet ver overstijgt, toch als luid worden ervaren en zelfs als hinderlijk. Vanwege de natuurlijke spreiding in gehoordrempels van persoon tot persoon, kan een laagfrequent geluid dat voor sommigen onhoorbaar of zacht is, voor anderen luid en hinderlijk zijn. Laagfrequent geluid is vooral hinderlijk wanneer het afzonderlijk voorkomt of met weinig geluid in hogere frequenties. Dit betekent dat het meestal binnen hinderlijker is dan buiten, aangezien de geluidsisolatie van een huis hoge frequenties sterker dempt dan lage. Ook is het 's avonds of 's nachts vaak hinderlijker, omdat het dan verder stil is.

Langdurige blootstelling aan hoorbaar laagfrequent geluid kan vermoeidheid, hoofdpijn, concentratieverlies, verstoorde nachtrust en fysiologische stress veroorzaken. In Denemarken gelden sinds 1 januari 2012 normen voor (hoorbaar) laagfrequent geluid tussen de 20 en 100 Hz. Maar ook daar ontbreken normen voor niet-hoorbaar infrason geluid!

- *Infrason geluid niet tegen te houden*

Onafhankelijk wetenschappelijk adviseur dr. Paul Hagel heeft in zijn artikel "Infrason geluid windturbines" (07.09.2013) aandacht voor het infrason geluid, geluid met toonhoogten beneden de 20 Hz.

Enkele passages uit dat artikel: "*Anders dan normaal geluid kan infrason geluid zich over zeer grote afstanden door de lucht voortplanten, omdat het vrijwel niet door de lucht wordt gedempt.*"

"Grote windturbines produceren aanzienlijke hoeveelheden infrason geluid. Dit wordt veroorzaakt door luchtturbulenties rond de wieken. Hoeveel infrason geluid geproduceerd wordt hangt af van onder meer de grootte van de windturbine, de windsterkte, de windverdeling over de wieken en luchtturbulenties veroorzaakt door windturbines in de omgeving".

"Wetenschappelijk onderzoek naar lange termijn effecten van niet-hoorbaar infrason geluid is nog onbekend. Dit is des te opmerkelijker gezien de vele meldingen van over de hele wereld over effecten op de gezondheid bij lange termijn blootstellingen van omwonenden aan niet-hoorbaar infrason geluid van windturbineparken op minder dan 2000 meter afstand. Een oorzaak voor effecten van niet-

hoorbaar infrason geluid zou kunnen zijn het meetrillen van (delen van) het lichaam. Vooral geluiden rond de 6 Hz, de eigen trilling van het lichaam, zijn in dit opzicht verdacht. Versterkt door dit meetrillen zou niet-hoorbaar infrason geluid dan toch nog tot hinderlijke effecten kunnen leiden. Een voorbeeld van wat meetrillen vermag is het in 1996 gaan slingeren van het wegdek van de pas gereed gekomen Erasmusbrug in Rotterdam, door het meetrillen met door de wind via de ophangkabels in de brug veroorzaakte trillingen. Op eenzelfde wijze kan infrason geluid ook ramen, deuren of zelfs hele huizen laten meetrillen. Bepaald geen pretje voor de bewoners."

*"Bij het inrichten van windturbineparken wordt benadrukt, dat de in Nederland vastgestelde normen voor geluid strikt gehandhaafd zullen worden. Geluidsoverlast zou dan tot een minimum beperkt blijven. De vraag is dan of dit zo is. Landelijke geluidsnormen van windturbines staan in een op 1 januari 2011 in werking getreden "Activiteitenbesluit", vallende onder de "Wet milieubeheer". Deze normen hebben betrekking op maximaal toelaatbare geluidsbelastingen door windturbines van hoorbaar geluid overdag en in de nacht. **De wetgeving richt zich dus alleen op hoorbaar geluid.** In Denemarken gelden sinds 1 januari 2012 al wel normen voor laagfrequent geluid tussen de 20 en 100 Hz. Maar ook daar ontbreken dus nog normen voor niet-hoorbaar infrason geluid!"*

"Beperking van de geluidshinder door windturbines zou kunnen door technische maatregelen, die de hoeveelheid geproduceerd geluid verminderen. Voor infrason geluid, in hoofdzaak veroorzaakt door luchturbulenties rond de wieken, lijken de mogelijkheden daartoe beperkt. Wel kan door een goede opstelling de onderlinge hinder van windturbines in windparken zo klein mogelijk worden gehouden. Ook het overbrengen van geluidstrillingen via de mast naar de grond lijkt in principe door technische maatregelen te beperken. De belangrijkste mogelijkheid tot het beperken van de geluidshinder door windturbines is het vaststellen en handhaven van een voldoende afstand tussen windturbines en plaatsen waar geluidshinder kan optreden. Verschillende landen binnen de EU hanteren hiervoor, afhankelijk van de wens om voldoende ruimte voor de windparken te scheppen, verschillende afstanden."

"Omdat infrason geluid vrijwel niet door de lucht wordt gedempt, is de enige manier om de blootstelling eraan te verminderen de afstand tot de bron zo groot mogelijk te maken. Twee keer zover weg kan de blootstelling met een factor vier verminderen, drie keer zo ver weg met een factor negen. Beperking van de geluidshinder door het plaatsen van geluidsbarrières is zinloos. Infrason geluid trekt zich van geluidsisolatie niets aan. Sterker nog, door het laag achtergrond geluidsniveau in een goed geluidsisoleerd huis, krijgt hinder door infrason geluid, mede door het meetrillen van kranten, lampen of kamerplanten terwijl je niets hoort, er nog een extra spookachtig karakter bij!"

"Bij de beoordeling van de geluidsriscico's door de inrichting van windturbineparken op land zegt de overheid in Nederland zich te baseren op de bestaande wet- en regelgeving over geluidshinder. Voor infrason geluid beneden de gehoordrempel is dit echter niet meer dan een slag in de lucht. In Nederland bestaan daarvoor nog helemaal geen normen. Daar geen rekening mee houden levert grote risico's op, en niet alleen voor omwonenden. Bij het in Europees verband later dan alsnog van kracht worden van dergelijke normen, dreigen onherroepelijk risico's van schadeclaims voor het gedwongen geheel of gedeeltelijk stilleggen van inmiddels al ingerichte windturbineparken!"

- *Windmolens, geven geluid, hinder, gezondheidseffecten*

Op dit moment wordt er wereldwijd aandacht besteed aan de gevolgen van windturbines voor de gezondheid van omwonenden. De roep om geen windturbines meer op land te bouwen wordt steeds luider. Enkele passages uit het rapport "Windturbines: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden" van het RIVM uit 2013: "Hinder en slaapverstoring zijn, evenals bij geluid van andere bronnen, de meest onderzochte effecten van windturbinegeluid. Het aantal publicaties over hinder en zeker van slaapverstoring van windturbinegeluid is echter beperkt. Oorspronkelijk waren de studies vooral afkomstig uit Nederland, Duitsland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk. Ten gevolge van systematische uitbreiding van het aantal windturbines neemt op dit moment de aandacht wereldwijd toe. Dit komt onder andere tot uitdrukking in het groeiende aantal "congrespapers" en beleidsdocumenten op dit terrein (zie bijvoorbeeld Health Canada, 2011; Proceedings Internoise 2011, 2012; Proceedings ICA, 2013).

Terwijl de eerste studies betrekking hadden op solitaire windturbines met een beperkt vermogen (150 kW) en een hoogte tot 30 meter, gaat het meer recent om windparken met vermogens variërend van

1,5-7,5 MW per turbine en een ashoogte die kan oplopen tot 135 meter. Andere effecten op de gezondheid die in de literatuur met de blootstelling aan windturbinegeluid in verband worden gebracht, maar niet per se zijn bewezen, zijn onder andere directe invloed op het vestibulaire systeem (evenwichtsorgaan) door blootstelling aan infrageluid (zie paragraaf 3.3.1), psychische problemen, vermoeidheid, pijn, stijfheid, diabetes, hoge bloeddruk, tinnitus (oorsuizen), gehoorschade, cardiovasculaire ziekten en hoofdpijn/migraine."

"Ook moderne windturbines produceren echter laagfrequent geluid en infrageluid (Doolan et al., 2012). Laagfrequent geluid heeft een lange golflengte. Van geluid met een lange golflengte is bekend dat het relatief weinig wordt geabsorbeerd of gedempt door gevels en bij voortplanting door de atmosfeer. Omdat het ook door de bodem niet of nauwelijks wordt geabsorbeerd, kan het geluid grote afstanden overbruggen en kan een bron van laagfrequent geluid op grote afstand (tot enkele kilometers) hoorbaar zijn en eventueel hinder veroorzaken. Door de grote golflengte van LFG kunnen binnenshuis ook zogenoemde staande geluidsgolven optreden; criterium daarvoor is dat ten minste een halve tot enkele golflengten binnen de afmetingen van een kamer passen. Hierdoor kan het geluid op sommige plaatsen binnenshuis worden versterkt en op andere plaatsen juist verzwakt. LFG leidt soms tot trillingen van voorwerpen (rammelen of rattle), zoals ramen en deuren of glazen en bekken. Er is nog onvoldoende bekend over de samenhang van frequentie met hinder. Het vaststellen van een absolute grenswaarde is dan ook (nog) niet mogelijk. Mensen die gehinderd worden door LFG, horen dit geluid vaak als brommen, dreunen of zoemen. LFG wordt daarnaast vaak gevoeld als druk op de oren, druk op het hoofd of trillingen in het lichaam."

"Afhankelijk van geografische en atmosferische omstandigheden, kan het geluid van windturbines tot op enkele kilometers hoorbaar zijn. Met de huidige geluidmodellen is er soms sprake van een onderschatting. Verheijen et al. (2011) concluderen dat onder ongunstige omstandigheden het geluidniveau rond 2 kilometer (tijdelijk) hetzelfde kan zijn als dat bij 700 meter onder neutrale condities. Een afstand waarboven van windturbines helemaal geen effecten meer te verwachten zijn, zou dus zo groot zijn dat dit in Nederland het plaatsen van windturbines vrijwel onmogelijk zou maken (Verheijen et al., 2011)." "Verschillende recente studies laten een verband zien met de kwaliteit van slaap en slaapverstoring en de afstand van de woning tot de windturbine. Mensen die dicht bij een windturbine wonen, hebben volgens Nissenbaum et al. (2012) een significant mindere slaapkwaliteit. Shepherd et al. (2011) concludeerden dat verschillen in de kwaliteit van leven (gemeten aan de hand van de WHO HRQOLijst) worden voorspeld door hinder en subjectieve slaapverstoring. Deze resultaten zijn vergelijkbaar met die gevonden in relatie tot vlieg- en wegverkeer. Het expertteam van het Massachusetts Department of Environmental Protection (2012) concludeert dat slaap een complexe biologische toestand is die van belang is voor gezondheid en welbevinden, en dat er nog geen geschikte data beschikbaar zijn over de invloed van windturbines op de slaap. Er is, volgens het rapport, in epidemiologisch onderzoek in beperkte mate aangetoond dat er een verband bestaat tussen geluid van windturbines en slaapverstoring, maar dat het wel waarschijnlijk is dat geluid van windturbines de slaap verstoort."

Het RIVM stelt dat om de invloed van windturbines op de gezondheid te kunnen beoordelen nog wetenschappelijk onderzoek nodig is. Nu, enkele jaren verder, wordt internationaal een direct verband gelegd tussen gezondheidsklachten en het wonen in de nabijheid van windturbines. Het is duidelijk iets waarmee rekening moet worden gehouden. De roep dat windenergie niet langer op land thuishoort, maar op zee wordt steeds luider. Zeker nu de windturbines gigantische industriële installaties zijn geworden. **In ieder geval is duidelijk, dat de Nederlandse geluidsnormen, die onder andere geen rekening houden met laagfrequent/infrasoon geluid, niet voldoen, de burger niet beschermen.**

Het Kennisplatform Windenergie stelt (Kennisbericht 1.0, 2015) dat bij het plaatsen van windturbines nabij bewoond gebied geluid één van de belangrijke onderwerpen is, dat het geluid kan leiden tot klachten bij omwonenden die op grond van onderzoek nog maar ten dele kunnen worden verklaard.

Het platform stelt ook dat het feit dat er voor een aantal gezondheidseffecten in relatie tot windturbinegeluid nog onvoldoende bewijs is, niet betekent dat die relatie er niet is. **Vele wetenschappelijke rapporten concluderen dat moet worden uitgegaan van een afstand tot woonbebouwing van minimaal 2 kilometer.** Nader onderzoek moet vaststellen of deze afstand niet veel groter moet worden.

- *Windmolens geven blijvende gezondheidsschade*

In het voorafgaande is al wat gezegd over laagfrequent geluid en infrason geluid. Bij infrason geluid hebben we het over geluid dat we niet horen, maar wel voelen. En juist dit geluid is schadelijk voor de gezondheid, kan de gezondheid blijvend aantasten. Uit de literatuur blijkt dat juist de nieuwe generatie hoge windturbines grote hoeveelheden infrason geluid produceert. Algemeen wordt geadviseerd per direct een minimumafstand tot woonbebouwing te hanteren van minimaal 2 km, waarbij gesteld wordt dat er nader onderzoek nodig is om vast te stellen wat nu werkelijk een veilige afstand tot woonbebouwing is. In diverse rapporten worden al afstanden genoemd tot 30 km.

In het rapport "Gesundheitsgefahr durch die Anwendung überholter Normen und Richtlinien zur Bewertung von Schall, generiert durch grosse Windkraftanlagen" d.d. 24.03.2016 wordt geadviseerd een moratorium in te stellen totdat onderzocht is wat de afstand tot woonbebouwing dient te zijn. Als alternatief wordt voorgesteld een afstand tot woonbebouwing aan te houden van 15x de hoogte van de windturbine (dus zo'n 3 km). Als absoluut minimum wordt voorgesteld 10x de hoogte (dus zo'n 2 km) van de windturbine (idem Bayern), waarbij gesteld wordt dat er dan nog sprake zal zijn van duidelijke gezondheidsrisico's: "Bis zur definitiven Klärung wird ein Moratorium vorgeschlagen. Alternativ halten wir als Sofortmaßnahme einen Sicherheitsabstand von 15 mal Höhe der Windkraftanlage für angemessen, um den Schutz der Gesundheit zu garantieren. Als absolutes Minimum (bei weiterhin deutlichen Gesundheitsrisiken) ist ein Mindestabstand zu Wohnhäusern nach der 10-H-Regel in Anlehnung an die Länder-Öffnungsklausel und die Vorgaben in Bayern erforderlich."

Bij de huidige normen gaat men op termijn uit van (blijvende) gezondheidsschade bij 20-30% van de aanwonenden: "Die in den Erlassen der einzelnen Bundesländern pauschal festgelegten Abstände zu Einzelhäusern und zur Wohnbebauung sind für heutige, große Windkraftanlagen bei weitem zu gering. Die tieffrequenten Anteile in der Schallemission von WKA werden nicht berücksichtigt. In Folge dessen führen die Schallemissionen der Windkraftanlagen anfangs zu massiver Belästigung und bei längerer Einwirkzeit zu gesundheitlichen Langzeitschäden bei einem signifikanten Anteil der Anwohner (ca. 20 bis 30%). "

Wij hebben het dus niet meer over geluidshinder, maar over **aantasting van de gezondheid** en dat gaat een stuk verder. Er zou dus sprake moeten zijn van een minimumafstand van 3000 meter.

In het rapport wordt ook nog eens uitgelegd dat het infrason geluid niet tegen te houden is door isolatie, dat het overal doorheen gaat. Bij 10 Hz zijn er muren nodig van 8-9 meter dik om geluid tegen te houden. Bij 1 Hz hebben we het al over muren van 80-90 meter dik. Het infrason geluid bij de huidige windturbines gaat terug tot 0,1 Hz (!!). Dus er zijn in feite hele bergen nodig om het geluid tegen te houden.

Daarbij is het geluid in huis luider dan buitenshuis, het huis dient als het ware als klankkast. Tot 25 km kan het infrason geluid van moderne windturbines worden waargenomen. Door de continue belasting (de windturbines draaien in principe 24 uur per dag) treedt ook al bij lagere geluidsterkten blijvende gezondheidsschade op.

8-9% van omwonenden hebben ernstige geluidshinder, van gewoon geluid

Hiervoor is aandacht geschonken aan laagfrequent/infrason geluid dat geproduceerd wordt door windturbines. Tevens is ingegaan op het pulserende karakter van het geluid, de zogenaamde amplitudemodulatie; dit ritmische geluid wordt als zeer storend ervaren en is uniek voor windturbines. De huidige normen houden geen rekening met zowel laagfrequent/infrason geluid als ook pulserend geluid. Dat houdt echter niet in dat, zonder laagfrequent/infrason geluid en zonder pulserend geluid, de omwonenden geen last zouden hebben van windturbines indien het geluidsniveau van een windpark voldoet aan de grenswaarde.

De Tweede Kamer heeft de grenswaarde vastgesteld op 47 dB Lden en 41 dB Lnight. Bij het geluidsniveau van 47 dB Lden zou 8 à 9 % van de omwonenden ernstige geluidshinder ondervinden (!). (zie ook Kamerbrief IENM/BSK-2016/55583)

Naast het bovenstaande zijn er bij windenergie ook nog aspecten als slagschaduw, lichthinder, type windmolen (in feite moet de verrijkte routekaart al uitgaan van het worstcase scenario –is dat gebeurd?), de hoogte van de windmolens. Daar ga ik nu niet nader op in gaan.

5. Financiële compensatie omwonenden

Initiatiefnemers ontvangen jaarlijks forse vergoedingen voor het hebben van een windmolen op hun grond. Dit staat veelal niet in verhouding tot het bedrag dat de gedupeerde omwonenden als schadevergoeding kunnen krijgen. Het is niet in geld uit te drukken hoeveel gezondheid waard is. U kunt een garantie geven op een gezonde leefomgeving door de mogelijkheid van de realisatie van windenergie pas toe te staan nadat er 100% duidelijkheid bestaat over de risico's. Dan pas kunt u op een verantwoordelijke manier een afweging maken. Of is de gezondheid van uw burgers dat niet waard?

6. Planschade

Indien de routekaart windenergie mogelijk blijft maken, acht ik de kans dat belanghebbenden hoge bedragen gaan claimen groot, omdat de invloed van infrason geluid op de gezondheid onderbouwd wordt door deskundige bureaus. De invloed van infrason geluid op de gezondheid is voor een straal van 2 km rond de windmolens bewezen en is een grote aantasting van het woon- en leefklimaat. U dient de gezondheid van uw burgers en ieder ander te beschermen.

Door de claims die ingediend kunnen worden acht ik de realisatie van windmolens economisch niet haalbaar.

7. Energiemix Bronckhorst

In de energiemix wordt de energievraag van 2015 afgezet tegen energievraag in 2030. Met name de laatste jaren is er veel gebeurd wat betreft zonne-energie en mogelijk ook andere vormen van duurzame energieopwekking. In de energiemix had tenminste de energievraag van 2018 moeten staan om een reëel beeld te krijgen. Ik vraag u om de energiemix op dat punt aan te passen en daar zo nodig rekening mee te houden bij de aanpassing van de andere documenten. Mijn verwachting is de opgave per thema daardoor zal veranderen.

8. Participatiehandreiking

De participatiehandreiking is een omvangrijk document. Dat is voor de hanteerbaarheid daarvan niet makkelijk. Een groot scala van randvoorwaarden voor energieprojecten. Dat grote aantal randvoorwaarden maakt de toetsbaarheid lastig. Bovendien worden er diverse termen gebruikt die niet in de definities worden verklaard. Zo wordt in de randvoorwaarden onder meer gesproken over “gezondheidseffecten”, “impact op natuur en landschap”, “lokaal draagvlak”, “lokaal eigendom”. Deze termen zijn niet nader gedefinieerd en zullen dus zeker aanleiding geven tot discussie. Randvoorwaarden dienen voor iedereen duidelijk te zijn. Maar ook de definities die zijn opgenomen kunnen aanleiding geven tot verschillende uitleg. Bij de definitie van “Acceptatie en draagvlak” staat “...wanneer een groot deel van belanghebbenden instemt...”. Onduidelijk wat “een groot deel” is. En wat te denken van de definitie van “Participatieplan”. In dat plan wordt beschreven wie als belanghebbenden worden beschouwd. Naar mijn mening is het uiteindelijk de rechter die bepaald of iemand belanghebbend is. Daarbij wil u wijzen op een recente uitspraak (27 februari 2019) van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (201806884/1/R1). De Afdeling gaat in deze uitspraak in haar overwegingen onder 3 en 3.1 in op de vraag wanneer iemand belanghebbende is bij de oprichting van een windturbine. De Afdeling overweegt als volgt:

“ 3.1. Ingevolge artikel 8:1, in samenhang gelezen met artikel 8:6 en artikel 2 van bijlage 2, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) kan door een belanghebbende bij de Afdeling beroep worden ingesteld tegen de bestreden besluiten. Ingevolge artikel 1:2, eerste lid, van de Awb wordt onder belanghebbende verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. Voor de beantwoording van de vraag of [appellant] belanghebbende is, is bepalend of hij feitelijke gevolgen van enige betekenis kan ondervinden van de voorziene windturbines.

Voor windparken op land hanteert de Afdeling als uitgangspunt dat gevolgen van enige betekenis aanwezig kunnen worden geacht binnen een afstand van tien keer de tiphoogte van de voor appellanten dichtstbijzijnde windturbine, gemeten vanaf de voet van de windturbine. In veel gevallen bestaat ook buiten deze afstand zicht op het windpark, vooral als het windpark in open landschap ligt. De Afdeling gaat er echter van uit dat de gevolgen van het zicht op het windpark voor het woon- en leefklimaat op een afstand van meer dan tien keer de tiphoogte in beginsel te beperkt zijn om nog te

kunnen spreken van gevolgen van enige betekenis. Daarnaast gaat de Afdeling ervan uit dat op een afstand van meer dan tien keer de tiphoogte in beginsel geen andere gevolgen van enige betekenis van het windpark zijn te verwachten, zoals geluid- of slagschaduwinder van enige betekenis.”

Uit deze uitspraak kan worden afgeleid dat er binnen een afstand van 10 keer de tiphoogte sprake kan zijn van gevolgen van enige betekenis met gevolgen voor het woon- en leefklimaat. Over eventuele andere gevolgen buiten deze afstand zijn volgens de Afdeling in beginsel geen andere gevolgen van enige betekenis zijn te verwachten. Er staat in beginsel. Dus de Afdeling sluit niet uit dat er wel degelijk sprake kan zijn van gevolgen van enige betekenis. Uit deze uitspraak kan ook geconcludeerd worden dat bij windturbines met een tiphoogte van 200 respectievelijk 250 meter een afstand van respectievelijk 2000 meter en 2500 meter tot woonbebouwing in acht genomen zou moeten worden om gevolgen van enige betekenis in beginsel uit te sluiten. Een dergelijke benadering sluit meer aan hoe in ons omringende landen wordt omgegaan met plaatsing van windturbines ten opzichte van woonbebouwing. Ook sluit deze uitspraak meer aan in de richting van minimale afstanden van windturbines tot woonbebouwing waar gezondheidsorganisatie op aandringen (zie daarvoor ook onder punt 4.)

9. Overige opmerkingen

- In de “ Bronckhorster ruimtelijke afweging bij ruimtelijke energie-initiatieven staat” onder het kopje “ Positieve grondhouding” de volgende passage: *“ We scheppen duidelijkheid waar de opwek van duurzame energie mogelijk kan en onder welke ruimtelijke en landschappelijke voorwaarden.”* Deze passage klopt in ieder geval niet voor windenergie. Het was beter geweest als u wat betreft windenergie van te voren had uitgezocht op welke locaties het kan zonder belemmeringen. Dat wordt nu door de voorliggende stukken niet duidelijk. Door dat na te laten gaat de situatie ontstaan dat er voor diverse plekken initiatieven ontstaan die na langdurige processen/rechtszaken niet door kunnen gaan. Dat is voor niemand wenselijk. Niet voor initiatiefnemers, belanghebbenden en voor u. Een duidelijke routekaart met daarop locaties voor windenergie die geen belemmeringen opleveren is noodzakelijk. Ik verzoek u dan ook op het punt van windenergie de documenten zo aan te passen door locaties daar in op te nemen waar zonder belemmeringen (en dan bedoel ik locaties waar geen sprake is van (geluid)hinder, gezondheidsrisico's etc) windenergie kan worden opgewekt. Zoals ik hiervoor heb gevraagd stel ik u voor om op dit moment de opwekking van windenergie (voorlopig) niet mogelijk te maken totdat duidelijk is dat daar geen risico's aan kleven. De enige belemmering die windmolens zouden mogen hebben is dat je ze (beperkt) ziet. Wellicht komt u na nader onderzoek tot de conclusie dat er binnen de gemeente Bronckhorst geen locaties zijn waar zonder belemmeringen windenergie kan worden opgewekt. Dan kunt alsnog besluiten om meer in te zetten op andere duurzame energiebronnen.

- In aansluiting op bovenstaande. Initiatieven voor het plaatsen van windmolens zullen in eerste instantie worden gekoppeld aan de bij initiatiefnemer beschikbare grond. Maar met name bij windenergie is de locatie van belang. Een locatie die uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening geen belemmeringen oplevert. Zoals hierboven aangegeven is het daarom wenselijk dat in de routekaart locaties voor windenergie worden opgenomen die geen belemmeringen opleveren voor de omgeving. Het iedere keer initiatieven moeten beoordelen levert vooral veel negatieve energie op voor initiatiefnemers, belanghebbenden en u. Duidelijkheid dat is waar de burgers om vragen.

- Zoals u bekend is ligt er een initiatief voor het grootschalig opwekken van windenergie op landgoed Keppel. Als ik dan de Routekaart en alle bijbehorende stukken heb gelezen is er in dat proces al heel veel mis gegaan. De hele gang van zaken rondom dat initiatief staat haaks op de hetgeen is op te maken uit de Routekaart en bijbehorende stukken. Er zijn vertrouwelijke gesprekken geweest met de gemeente. Ook is er gesprek geweest met Dorpsraad en initiatiefnemer. Maar de initiatiefnemer heeft pas iets laten horen nadat er eerst een flyer door het Actiecomité Tegenwind en kort daarna een nieuwsbrief door de Dorpsraad is verspreid. Inmiddels is duidelijk dat initiatiefnemers gewoon doorgaan. Totaal niet in lijn met uw voorgestelde randvoorwaarden. Voor dit initiatief is er maar een antwoord van uw kant mogelijk: **“ No go”**.

10. Samengevat

Ik verzoek u bij de instemming en vaststelling van de Verrijkte routekaart rekening te houden met bovenstaande inspraakreactie. Specifiek vraag ik u om de mogelijkheid van het opwekken van windenergie niet eerder toe te staan dan nadat er 100% duidelijkheid bestaat over de risico's die aan de opwekking van windenergie verbonden zijn. Dus de mogelijkheid van windenergie nu schrappen uit de verrijkte routekaart. U als College en gemeenteraad van de gemeente Bronckhorst hebben de taak voor het belang en de gezondheid van alle inwoners (en anderen) op te komen. U wilt toch niet het risico nemen in te stemmen met de Verrijkte routekaart waarmee de gezondheid van uw inwoners en anderen in gevaar in gevaar komt?

Met vriendelijke groeten,

Mr. A. Otten

6998 AK Laag Keppel